

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdag 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk, 15 centimen. Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 19 SEPTEMBER.

Fortificatiën.

De heeren Frère-Chazal, hebben in den tijd verklaard, dat de forten van Antwerpen, na er zoover 80 miljoen in gestopt te hebben, niet meer in te nemen waren.

De *Etoile* en al de andere doctrinaire militaristen juichten toe, en de heeren Frère-Chazal zaten op hunnen troon van 80 mill.

Pas zijn er nu eenige jaren verlopen, en nu komt diezelfde doctrinaire partij, mannen en dagbladen, zeggen, dat de fortificatiën niets meer waard zijn, en dat men er nog een groot getal miljoenen zou moeten aan besteden, willen zij tot iets dienen.

Ziedaar dan waartoe de doctrinaire fortificatiemakers ons gebracht hebben!

Erger dan dat: volgens diezelfde militaristen zouden onze geweren en kanons — die ons van de heeren Frère-Chazal komen — niet meer goed zijn en deugt ons leger zonder de verplichte dienst ook al niet meer.

Waar moet het heen met dat zinloos militarisme! Altijd nieuwe en meer miljoenen, altijd nieuwe en meer menschen!

Het ware beter, de forten te vernemen al te breken, het leger klein en sterker in te richten, dewijl de tegenwoordige geweren licht goed zullen zijn, om de invendige ruste te behouden.

Zal de wetgeving een zoo logiek antwoord durven geven op de vragen, die het doctrinarisme van het zevende ministerie daaromtrent gereed maakt?

De toestand van Sicilië, onder het liberaal gouvernement van den liberalen Victor-Emmanuel, doet de gansche pers in Europa jammeren. Zoo ver is het gekomen dat het gezag van het gouvernement miskend wordt, en de bandieten de wezenlijke meesters zijn.

Wij kunnen het niet genoeg herhalen, dat diezelfde pers vroeger het gouvernement van Napels en van den Kerkelijken-Staat, voor de strooperijen verantwoordelijk maakte, omdat het conservatieve gouvernementen waren.

Nu is daar het gouvernement zoo liberaal, om eenen Bara van vreugde te doen opspringen, en nooit werd er echter meer geroofd, meer gestolen en vermoord dan nu.

Het gouvernement van Victor-Emmanuel heeft groote premies uitgeschreven voor diegene, welke de bandieten van het liberaal Italië, in de handen des governments zouden leveren.

Weet ge hoe de bandieten geantwoord hebben? Met te verklaren, dat zij al diegene welke zich tot dat verraad zouden leenen, den kop zouden afsnijden; verder heeft een bandieten-opperhoofd eene openbare werving

met premie van 1500 fr. geopend: — alleen veroordeelden worden aangenomen.

Ziedaar feiten, die nooit in zoo ergen graad hebben plaats gehad. Hoe noemen de liberale bladen nu het gouvernement van hunnen afgod, dat zich, tot in zoo verre, openlijk laat miskennen?

Men weet dat er reeds verscheidene malen kwestie geweest is, decoratiën aan de onderwijzers te geven, die zich door hunne diensten onderscheiden hadden, met gansch hun leven aan een der lastigste werken te besteden. Reeds onder het bestuur van den heer baron Kervyn waren de gouverneurs der provinciën uitgenoodigd geworden voorstellen te doen, en wij weten, dat zij door het ministerie wel onthaald en overhandigd zijn geworden aan den minister die meer dan eens op het punt geweest is, een besluit te nemen.

Maar er was, volgens het schijnt, een te groot getal decoratiën te geven, en de tegenwoordige Minister heeft een nieuw werk doen opmaken. Dit werk is geëindigd, want de heer schoolopziener heeft op het graf van den onderwijzer Lacroix, van Hantes-Wihéries, eene redevoering uitgesproken, waarin hij zegde dat deze uitgediende ambtenaar van het lager onderwijs tot het bekomen eener onderscheiding was aangeduid geworden.

Men verwacht dat de afkondiging der lijst in het kort zal plaats hebben.

De *Courrier de Bruxelles* bevat het volgende artikel, dat zeker de algemeene aandacht trekt:

In onze politieke kringen wordt er veel gesproken over eene combinatie die niet van waarschijnlijkheid ontbloeit is; wij herhalen deze echter slechts onder alle voorbehouding en als een loopend gerucht.

M. Malou zou het ministerie van financiën verlaten en blijven deel maken van het kabinet met den titel van minister zonder portefeuille en voorzitter van den ministerraad. Zijne officieele positie zal aldus gelijk staan met die welke de betreurde graaf de Theux bekleedde.

In deze veronderstelling duidt men M. Jacobs, volksvertegenwoordiger van Antwerpen, aan, als de vermoedelijke opvolger van M. Malou, in het ministerie van financiën.

Een ander gerucht dan aan deze combinatie veel geloofwaardigheid bijzet, is, dat de afkoop van den *Grand Central* door den Staat, die reeds lang ter studie ligt, eerlang op het tapijt zal gebracht worden. Wij zullen ongetwijfeld weldra weten, waaraan ons te houden, nopens die verschillende gebeurlijkheden.

in afwachting, dient er iets gedaan te worden. Wij mogen den jongen intusschen niet laten denken, dat wij ondankbaar zijn. Wat echter aangevang?

— Al wat gij wilt!

Eens de moeder tot hare gedachte overgehaald hebbende, viel het Loken niet moeielijk zoo te spreken.

Haar doel was bereikt, en van dan af konde het overige voor haar slechts bijzaak wezen.

Ten andere hoopte zij ook voor de bijzaak hare moeder in hare zienswijze te doen deelen.

— Luister, zei Mietriene: ik geloof, dat ik iets heb... Wij zullen beginnen met hem aan te halen. Als gij er tegen opziet hem te vragen, waarom hij niet meer komt, zal ik het doen. Laat mij begaan, hij zal komen, veel komen, gelijk vroeger, ik be- loof het u. Wat zoude m. j. bij voorbeeld, heletten hem des zondags op koffij te verzoeken? Waarom zoude hij zelfs in de week niet nu en dan des avonds ons een half uur gezelschap houden, en een glas bier met ons drinken.

Ik zal hem formeel te kennen geven, dat het ons alleraangenaamst zoude wezen. Dan zal hij verstaan, dat wij hem nog immer even genegen zijn, dat wij wel voor anderen, doch niet voor hem, fier willen zijn op onze erfenis, en dat hij ongelijk gehad heeft zich uit hoofde van die erfenis van ons te verwijderen...

Maar dan ook moet gij zorgen niet zoo stijf en woordkarig met hem te wezen. Gij moet hem een vriendelijk gelaat toonen en bewijzen, dat gij, gelijk gij zegt, nog altoos dezelfde voor hem zijt, dat uwe ingetogenheid niet beduidt, wat hij meent... hoort gij?

Wat drommel, kind! het is goed op uwe jaren zedig en bescheiden te zijn, vooral in tegenwoordigheid van jonge lieden, maar Bruno is niet

Kiezing van Hasselt.

Verleden donderdag hebben zich de kiezers van het arrondissement Hasselt vergaderd om over te gaan tot de benoeming van een lid der Kamer in vervanging van wijlen den heer de Theux.

Er waren 851 stemmers. M. Hendrik de Pitteurs heeft 760 stemmen bekomen en is lid der Kamer uitgeroepen.

De liberalen hebben sedert veertien dagen veel geklopt tegen M. Cornesse waar geen kwestie van was, tegen Mgr den bisschop van Luik die zich onder kiezingen met moeit en tegen de katholieken in het algemeen die den raad der liberalen niet noodig hebben om te weten wat zij zullen doen. Die grootprekers zouden veel beter doen van eens eene liberalen kandidaat voor de gorlijn te brengen en den katholieken kandidaat met iets anders te bestrijden dan met ijdel gezwets.

Inderdaad, er is niets gemakkelijker dan in de eene of andere brusselse gazet een hoop vlegelarij en naamloze domigheden uit te stooten tegen zij tegenstrevers. Daarin hebben de liberalen ten alle tijde uitgescitterd. Maar als het kwestie is van het strijperk in te trekken en de Limburgsche Kiezers te laten vermissen, dan is er met duizend pond kaarsen geen liberale kandidaat te vinden.

De liberalerij wordt sedert eenigen tijd geklopt overal waar zij zich durft toonen. Over eenige weken werd zij te Verviers verslagen: te Thielt zette zich de heer minister van openbare werken op den rang zonder tegenstand te ontmoeten; te Ostende-Verneur werd M. Bernard Du Bus na eenen bevigen strijd gekozen; te Dixmude durfden de liberalen niet het strijperk intrukken; eindelijk te Hasselt voelden zij zich zoo zwak dat geen kandidaat tegen M. de Pitteurs durft op den rang komen.

Wij spreken hier nog niet van de pil die de kiezers van Tongeren over drie maanden aan de liberalen dezer stad toedienden en die hun tot heden nog onverteerd op den maag ligt.

Die ontelbare nederlagen zijn tekenen des tijds die duidelijk den ondergang der liberalerij te kennen geven. Ta, ta, de menschen worden die gekkigheden moe.

De tongersche kermis en de Fanfare der Concordia

En daarmee is de kermis uit; die goede oude tongersche kermis die zoo hartelijke vianen doet bakken en die men altijd even blij is van achter zijnen rug te hebben.

Ik die al menige kermis meegedaan heb, ik moet rechtuit zeggen dat ik niet veel verschil heb gevonden tusschen die van dit jaar en die van den Hollandschen tijd. In den tijd van Willem I was de kermis van Tongeren niets meer en niets minder dan hetgeen zij vandaag is. Tandentrekkers en heksenmeesters, kaartenlegsters en kwakzalvers, vuurreters en vrouwen van vier honderd kilos, dat alles stond over vijftig jaren juist op dezelfde plaats als vandaag.

Ik houd veel van den goeden ouden tijd. De geschiedenis der oude stad Tongeren is rijk genoeg aan roemwaardige feiten om ons de overleveringen onzer voorvaders met liefde te doen herdenken. Bij voorbeeld, is er wel in alle onze feest-programmas een grootscher schouwspel dan dat der oude processie van Onze Lieve Vrouw? Voor mijn

iedereen. Hij is onze oudste en trouwste vriend, en wat ook de menschen praten, voor hem moogt gij eene uitzondering maken. Dat is zeer natuurlijk. Zelfs begrijp ik niet, hoe gij met hem u onverschillig koel hebt kunnen aanstellen... Be- looft gij mij nogmaals voortaan anders te zijn en hem henschier te ontvangen?

Het denkbeeld den vriend harer jeugd op nieuw dikwijler in hare nabijheid te zien, en even gemeenzaam als weleer met hem om te gaan, bracht Loken bijna wederom van haar stuk.

Zij deed zich zelve geweld en poogde de ontroernis machtig te worden, die dreigde haar nogmaals te overmeesteren.

Het gelukte haar in zoo verre, dat zij vrij duidelijk, doch niet zonder een luttel beven, konde stotteren:

— Ik... he... loof... het u, moeder!

— Dat blijft gezegd! hervatte Mietriene vrolijk. En als hij dan weer dagelijksch hier in huis is, met ons kout als voor en na, in de week zijn glaasje bier en des zondags koffij drinkt, zullen wij misschien hem kunnen overhalen, om... Want, ziet gij Loken? ik blijf bij mijn besluit: een horlogie en betere kleeders moet hij hebben, al zoude de onderste steen de bovenste komen.

Des noods stel ik hem voor geld van ons ter leen te nemen. Ja, ik zal mij boos houden, indien hij weigert of zich vernederd gevoelt. Het heeft mij reeds lang genoeg gepijnigd den goeden, aartgoeden Bruno als eenen bedelaar gekleed te zien!

Nog een geruimen tijd werd er over Bruno, den strooman, de loting, het zilveren horlogie en het pak nieuwe kleeders gesproken.

De slotsom van het onderhoud bleef dezelfde. Viel de jongen er in, men zoude hem van den soldatendienst vrijkopen.

deel, in alle feesten die men inricht, vind ik niets dat aan den ouden en prachtige stoet der processie kan vergeleken worden en ik beklag degenen die bij die groote plechtigheden van den katholieken godsdienst onbewogen blijven.

Rechtuit gezegd, voor mij en voor menige anderen, had de processie dit jaar een heel bijzonder belang. De muziek-sociëteit van den Casino is niet zonder reden uit kerk en processie gesloten. Men weet waarom. Zonder rekening te houden van de waarschuwingen die men haar gedaan had, heeft zij hare medewerking geleend aan de ongodsdienstige manifestatie eener begrafenis zonder kruis of priester.

Maar in Gods Heere name, Mijnheeren van den Casino, men kan geen twee meesters dienen! Gij wilt met uw vaandel voorop eene vrijdenkers begrafenis vergezellen? Extra. Maar klagt dan niet indien men u verbiedt eene plaats te bekleeden voor het Heilig der Heiligen in den godsdienstigen stoet der processie.

Laat ons voor vandaag daar maar van zwijgen en terug komen tot de processie van verleden zondag.

Ik beken het, ik gevoelde mij het hart geweldig kloppen toen het oogenblik naderde dat de jonge sociëteit van de Fanfare der Concordia zich in het publiek ging laten hooren. Jongens, dat was een kloek bestaan. Ik had de musikanten van den Casino zoo dikwijls hooren klagen over de moeijeligheden die men bij het spelen in de processie ontmoet, over de vermoedens die men onderstaat gedurende die lange en langzame wandeling enz., enz. Hoe zullen onze jonge rekruten zich daaruit trekken, dacht ik in mij zelve. Mijn hart klopte al erger en erger op het oogenblik dat de stoet zich op weg ging zetten. Doch mijn angst duurde niet lang. Van de eerste noten af, hebben de Fanfare der Concordia bewezen dat zij in staat zijn om de sociëteit van den Casino met voordeel in de processie te vervangen. Dat is mijne gedachte niet alleen, dat is het oordeel van al degenen die verleden zondag in staat geweest zijn de jonge musikanten der Concordia te hooren.

Verre van mij de gedachte van eene vergelijking willen te maken tusschen de koninklijke harmonie-sociëteit en de Fanfare der Concordia. De eerste bestaat sedert eene halve eeuw, de tweede is nauwelijks geboren. De eerste wordt ondersteund door de subsidien van den Staat, van de provincie en van de stad, dat is te zeggen dat zij een deel ontvangt van de imposten welke de burgerij moet opbrengen; de tweede vraagt aan niemand iets en bestaat enkel door de opoffering harer leden. De Casino is ondersteund door katholiek en liberaal; de Concordia wordt bestreden door al wat zich liberaal noemt.

Men zou zeggen dat in zulke omstandigheden het bestaan der Fanfare onmogelijk moet zijn, en nogtans de jonge musikanten der Concordia trekken zich perfect van affaire, zoo goed dat er niemand is die de afwezigheid der koninklijke harmonie kan betreuren.

Er zijn menschen die altijd vooraf gereed zijn om alles af te keuren wat niet van hun komt. Met zulke lieden is niet te redeneeren. Maar ik doe eenen oproep aan al degene die rechtuit hunne gedachte willen zeggen over de wijze waarop de

In afwachting zoude Mietriene zorgen, dat hij haar als vroeger bezocht, en Loken zoude er zich op toeleggen hem hare koeleheid en sprakeelooheid van den laatste tijd te doen vergeten. Wat het schenken van elke andere belooning of het voor- schieten van geld betreft, dat bleef voor alsoen onbeslist, daar de vrouwen, na eene redekaveling, die het overige van den dag voortduurde, het niet eens konden worden omtrent het al of niet beta- melijke van eene dergelijke vergelding.

X.

Een ander plan.

Omtrent drij maanden later zaten, op zekeren avond, Peerjan Claessens en zijn zoon in hetzelfde vertrek bijeen, alwaar zij weinige dagen voor den eersten mei hen over Loken en hare ouders hoorden redeneeren, alwaar het plan ter bevoor- dering van Tistes verkeer, bij middel van eenen strooman werd beraamd.

Ditmaal bevredigden zij zich niet met rooken en praten.

Zij dronken tusschen beide een glas goed bier, iets wat stellig niet alle dagen gebeurde en slechts in uitzonderlijke gevallen mocht plaats grijpen. Zulke geval had zich echter heden voorgedaan.

Er had namelijk eene koe gekalft, en te dier gelegenheid had Peerjan van zijn hart een steun moeten maken.

In andere woorden, hij had er moeten toe besluiten voor den meester, dat is den veearts, die het jonge rund in de wereld zoude helpen, een stoop garsten uit « de Kroon » te laten komen.

Immers zijn huisbier was zoo slecht, dat hij het geen vreemde durfde voortzetten, en de knechts en meiden zelve het van een pas lieten staan.

(Wordt vervolgd.)

De plannen van Peerjan

DOOR

SLEECKX.

(12^e VERVOLG.)

Ook ging zij nog eenigen tijd voort met zwa- righeden in Loken's voorstel te vinden en te klagen, dat dit voorstel de opoffering van een boel, een ganschen boel geld medebreacht.

— Lieve moeder, denk daaraan niet, vlei- de Loken. Denk liever aan de schande, waarvoor hij ons behoevde. Zoudt gij u van deze niet voor elke som al ware het zelfs voor duizende franken, hebben willen vrijkopen?

— Wat dat betreft, zeker, zeer zeker! haastte de moeder zich te antwoorden. En zoo men mij dezen morgen, toen die weergasche stroomaan als uitdager voor ons venster zwierde, beloofd hadde er ons ten koste van de helft der erfenis van Sus oom van te ontslaan, ik geloof... ja, ik geloof dat ik niet zoo gearzeld hebben. Bij dat al...

— En thans, thans dat Bruno belangloos ons van het spotbeeld verloorde, zoudt gij aarzelen hem niet de helft, maar een zeer gering gedeelte der erfenis te schenken? Komaan, moeder: dat meent gij niet.

Mietriene dacht een luttel.

— Welnu, het zij zoo! sprak zij. Gij moet het overigens best weten, want het geld is het uwe.

— Het uwe, gelijk het mijne, moeder! riep Loken haar teederlijk omhelzende. Zoo gij er tegen zijt...

— O, in het geheel niet! Van het oogenblik, dat gij het verlangt, heb ik er vrede mede. Wij zullen des noods hem dus vrijkopen. Doch